

Referentie lijst

Zorgverlener – patiënt interactie

Baile WF, Buckmnn R, Lenzi R, Glober G, Beale EA, Kudelka AP (2000) SPIKES-A six-step protocol for delivering bad news: application to the patient with cancer. *Oncologist* 5(4):302-11

Binder-Fritz, Christine. 2011. "Migration und Gesundheit im Spiegel der Allgemeinmedizin." In *Interkulturell kompetent. Ein Handbuch für Ärztinnen und Ärzte*, edited by Michael Peintinger, 119-144. Wien: Facultas.

Boissoneault J, Bunch JR, Robinson M (2015) The roles of ethnicity, sex, and parental pain modeling in rating of experienced ad imagined pain events. *J Behav Med* 38: 809-816.

Brodwin, Paul. 1996. *Medicine and Morality in Haiti: The Contest for Healing Power*. Cambridge: Cambridge University Press.

Cintron A, Morrison S (2006) Pain and ethnicity in the United States: a systematic review. *J Pall Med* 9(6): 1454-1473.

Clark K, Phillips J (2010). End of life care. The importance of culture and ethnicity. *Australian Family Physician* 39, 4: 210-213.

Comaroff, J., and J.L. Comaroff. 1993. *Modernity and Its Malcontents: Ritual and Power in Postcolonial Africa*: University of Chicago Press.

de Jong, Joop. 2002. "Public mental health, traumatic stress, and human rights violations in low- income countries " In *Trauma, war, and violence: Public mental health in socio-cultural context*, edited by Joop de Jong, 1-91. New York: Springer US.

De Maesschalck S. (2012). *Linguistic and cultural diversity in the consultation room: A tango between physicians and their ethnic minority patients*. Thesis submitted in fulfilment of the requirements for the degree of Doctor in Medical Sciences. Ghent University.

Effective Communication for Health Care Professionals:
https://espace.library.uq.edu.au/view/UQ:171133/Communication_neil_savage.pdf, accessed 20th July 2016

Egan, G. (1996). *Helfen durch Gespräch: Ein Trainingsprogramm für helfende Berufe*. (3. unveränd. Aufl.). Weinheim, Basel: Beltz Verlag.

Finnström B, Söderhamn O (2005) Conceptions of pain among Somali women. *Journal of Advanced Nursing* 54(4): 418-425.

Fong Ha, J., Surg Anat, D. and Longnecker, N. (2010). Doctor-patient communication: A review. *The Ochsner Journal*, 10: 38-43.

Frank G, Blackhall LJ, Michel V, Murhy ST, Azen SP, Park K (1998). A discourse of relationships in bioethics: Patient autonomy and end-of-life decision making among elderly Korean Americans. *Medical Anthropology Quarterly* 12, 4: 403-423.

Frankl, Viktor E. *Logotherapie und Existenzanalyse: Texte aus sechs Jahrzehnten*. Vol. 129. Weinheim: Beltz, 2002.

Geschiere, Peter. 1998. "Globalization and the Power of Indeterminate Meaning: Witchcraft and Spirit Cults in Africa and East Asia." *Development and Change* 29:811-37.

Godoy-Izquierdo, D., I. Lopez-Chicheri, F. Lopez-Torrecillas, M. Velez, and J. F. Godoy. 2007. "Contents of lay illness models dimensions for physical and mental diseases and implications for health professionals." *Patient Educ Couns* 67 (1-2):196-213. doi: 10.1016/j.pec.2007.03.016.

Goez, B. (1981). *Offen miteinander reden*. Münster: Aschendorff.

Goyal MK, Kuppermann N, Clearly SD, Teach SJ, Chamberlain JM (2015) Racial disparities in pain management of children with appendicitis in emergency departments. *JAMA Pediatr*. Sept. 14, E1-E7.

Hassan, G., LJ Kirmayer, Mekki- Berrada A., C. Quosh, R. el Chammay, J.B. Deville-Stoetzel, A. Youssef, H. Jefee-Bahloul, A. Barkeel-Oteo, A. Coutts, S. Song, and P. Ventevogel. 2015. *Culture, Context and the Mental Health and Psychosocial Wellbeing of Syrians*. A Review for Mental Health and Psychosocial Support Staff Working with

Syrians affected by Armed Conflict. Geneva: UNHCR.
Helman, Cecil G. . 1995. Culture, Health, and Illness. An Introduction for Health Professionals. Third ed. Oxford: Butterworth-Heinemann.
Henderson, Bethan J., and Bryan T. Maguire. 2000. "Three lay mental models of disease inheritance." <i>Social Science and Medicine</i> 50:293-301.
Hinsch, R. & Wittmann, S. (1997). <i>Auf andere zugehen. Kommunikationstraining</i> . Berlin: Urania Verlag.
Hladschni-Kermer B. <i>Ärztliche Gesprächsführung B. Lehr- und Lernunterlagen. Situationsbeschreibungen, Aufgabenstellungen, Methoden</i> . Wien: Medizinische Universität Wien; 2015.
Kagawa-Singer M, Blakchall LJ (2001). Negotiating cross-cultural issues at the end of life. <i>JAMA</i> 286: 2993–3001.
Kleinman, A. 1988. <i>The Illness Narratives. Suffering, Healing and the Human Condition</i> . USA: Basic Books.
Kleinman, A., and P. Benson. 2006. "Anthropology in the clinic: the problem of cultural competency and how to fix it." <i>PLoS Med</i> 3 (10):e294. doi: 10.1371/journal.pmed.0030294.
Kleinman, Arthur. 1978. "Culture, Illness, and Care. Clinical Lessons from Anthropologic and Cross-Cultural Research." <i>Annals of Internal Medicine</i> 88:251-58.
Kutalek, Ruth. 2011. "Kulturelle Aspekte von Gesundheit und Krankheit." In <i>Interkulturell kompetent. Ein Handbuch für Ärztinnen und Ärzte</i> , edited by Michael Peintinger. Wien: Facultas.
Köster, R. (1996). <i>Das gute Gespräch: Gesunden und Wohlbefinden im Dialog</i> . Göttingen, Zürich: Vandenhoeck und Ruprecht.
Langewitz W (2011) PatientInnenzentrierte Kommunikation. In : Adler RH, Herzog W, Joraschky P et al. (HG) <i>Uexküll. Psychosomatische Medizin. Theoretische Modelle und klinische Praxis</i> . Elsevier, Urban & Fischer, München , S 338-347.
Lipson, Juliene G., Razia Askaryar Iqbal, and Patricia A. Omidian. 2007. "Afghans and Afghan Americans." In <i>Transcultural Nursing</i> , edited by Joyce N. Giger and Ruth E. Davidhizar. St. Louis: Mosby.
Lobban, Fiona, Christine Barrowclough, and Steve Jones. 2003. "A review of the role of illness models in severe mental illness." <i>Clinical Psychology Review</i> 23:171-96.
Maroney, P., M. Potter, and V. R. Thacore. 2014. "Experiences in occupational therapy with Afghan clients in Australia." <i>Aust Occup Ther J</i> 61 (1):13-9. doi: 10.1111/1440-1630.12094.
Mehrabian, A. (1972). <i>Nonverbal communication</i> . Aldine-Atherton, Illinois: Chicago
Miller, K. E., P. Omidian, A. S. Quraishy, N. Quraishy, M. N. Nasiry, S. Nasiry, N. M. Karyar, and A. A. Yaqubi. 2006. "The Afghan symptom checklist: a culturally grounded approach to mental health assessment in a conflict zone." <i>Am J Orthopsychiatry</i> 76 (4):423-33. doi: 10.1037/0002-9432.76.4.423.
Miller, W. R., and S. Rollnick. "Motivierende Gesprächsführung." <i>Suchttherapie</i> 16 (2015): 195.
Mock-Muñoz de Luna, C, D. Ingleby, E. Graval, and A. Krasnik. 2015. Synthesis Report. MEM-TP, Training packages for health professionals to improve access and quality of health services for migrants and ethnic minorities, including the Roma. Granada, Copenhagen: Andalusian School of Public Health, University of Copenhagen.
Moore, H.L., and T. Sanders. 2003. <i>Magical Interpretations, Material Realities: Modernity, Witchcraft and the Occult in Postcolonial Africa</i> : Taylor & Francis.
Mostow, C., Crosson, J., Gordon, S., Chapman, S., Gozalez, P., Hardt, E., Delgado, L., James, T. and David, Michele. (2010). Treating and precepting with RESPECT: A relational model addressing race, ethnicity, and culture in medical training. <i>J Gen Intern Med</i> , 25: 146-54.
Ngo-Metzger Q, August KJ, Srinivasan M, Liao S, Meyskens FL (2008). End-of-life care: Guide-lines for patient-centered communication. <i>American Family Physician</i> 77, 2: 167–174. (open access: http://www.aafp.org/afp/2008/0115/p167.html), accessed 20th July 2016
Nichter, M. 2010. "Idioms of distress revisited." <i>Cult Med Psychiatry</i> 34 (2):401-16. doi: 10.1007/s11013-010-9179-6.

Nichter, Mark. 1981. "Idioms of Distress: Alternatives in the Expression of Psychosocial Distress: A Case Study from South India." *Culture, Medicine and Psychiatry* (5):379-408.

Rosenberg, Marshall B. *Gewaltfreie Kommunikation: Eine Sprache des Lebens*. Junfermann Verlag GmbH, 2012.

Rosenberg, Suzanne. "Therapeutic communication in the clinical setting." *Natural and Applied Sciences* (2009): 72-79. <http://ctl.laguardia.edu/journal/v3/pdf/Rosenberg.pdf>, accessed 20th July 2016.

Schomerus, G., H. Matschinger, and M. C. Angermeyer. 2009. "The stigma of psychiatric treatment and help-seeking intentions for depression." *Eur Arch Psychiatry Clin Neurosci* 259 (5):298-306. doi: 10.1007/s00406-009-0870-y.

Schulz von Thun, F. (1996). *Miteinander reden. (1). Störungen und Klärungen. Allgemeine Psychologie der Kommunikation*. Reinbeck bei Hamburg: Rowolt Taschenbuch Verlag.

Searight HR, Gafford J (2005a). Cultural diversity at the end of life: Issues and guidelines for family physicians. *American Family Physician* 71, 3: 515-522. (open access: <http://www.aafp.org/afp/2005/0201/p515.html>), accessed 20th July 2016

Shazer de, Steve. "Worte waren ursprünglich Zauber." *Lösungsorientierte Therapie in Theorie und Praxis* 2 (1996).

Stroeken, H. (1993). *Kleine Psychologie des Gesprächs. Ein praktischer Ratgeber*. Göttingen, Zürich: Vandenhoeck und Ruprecht.

Watzlawick, P., Beavin, J.H. & Jackson, D. D. (1990). *Menschliche Kommunikation: Formen, Störungen, Paradoxien*. (8. unveränd.Aufl.). Bern: Hans Huber Verlag.

Wunn, Ina, and Constantin Klein. 2011. "Bedürfnisse muslimischer Patientinnen." In *Interkulturell kompetent. Ein Handbuch für Ärztinnen und Ärzte*, edited by Michael Peintinger, 371-88. Wien: Facultas.

Infectieziekten

- Website RIVM [Meldingsplicht infectieziekten](#)
- RIVM folder [Melden van infectieziekten](#)
- LCI/Cib/RIVM draaiboek [Wet publieke gezondheid Artikel 26 Meldingen instellingen](#) en [bijlage](#) bij draaiboek
- Artikel 'Asielzoekers en infectieziekten, een kwestie van beheersing'
- Infectieziekten Bulletin, [themanummer Asielzoekers & Infectieziekten](#)
- [Factsheet Gezondheidszorg asielzoekers](#)
- Factsheet [Syrische vluchtelingen](#), achtergrondinformatie over diversiteit in land van herkomst, bevolkingssamenstelling, (kwaliteit van) zorg en zorgproblemen.
- Factsheet [Eritrese vluchtelingen](#), achtergrondinformatie over diversiteit in land van herkomst, bevolkingssamenstelling, (kwaliteit van) zorg en zorgproblemen.
- [Malaria and other vector-borne diseases](#) (21 oktober 2015)
- [Shigellosis](#) (26 november 2015)
- [Louse-borne relapsing fever](#) (17 november 2015)
- [LCI Draaiboek Infectieziekten in opvangcentra voor asielzoekers](#)
- [Infectieziekten Bulletin, november 2016](#)
- [RIVM website Informatie voor huisartsen bij opvang asielzoekers](#)
- Richtlijn 'Behandeling MRSA dragers' van de Stichting Werkgroep Antibioticabeleid (SWAB).
- [WIP-richtlijnen](#)
- Artikel 'Prevalence of extended-spectrum beta-lactamase-producing Enterobacteriaceae in humans living in municipalities with high and low broiler density' (Huijbers, 2013).
- LCI-richtlijn [Staphylococcus aureus-infecties inclusief MRSA](#); (RIVM, 2014).
- Website [Daarwordtiedereenbetervan.nl](#) (Ministerie van VWS)
- RIVM Toolkit [Antibioticagebruik](#)
- Pharos Factsheet [Goed geneesmiddelen gebruik onder laaggeletterden](#)
- LCI-richtlijn [Waterpokken en gordelroos](#)
- NVMM-[richtlijn Varicella 2010](#)
- LCI-richtlijn [Rode Hond](#)
- LCI-richtlijn [Mazelen \(morbilli\)](#)
- LCI-richtlijn [Hepatitis B](#).
- Bijlage I bij de [LCI-richtlijn 'hepatitis B en zwangerschap'](#) (januari 2013)
- Factsheet [Bescherming tegen Hepatitis B voor baby's van dragermoeders](#)
- [LCI-richtlijn Malaria](#) (update mei 2014)
- Folder 'Veilig in verwachting', algemene brochure over zwangerschap en infectieziekten.
- Folder 'Je bent zwanger en je hebt Hepatitis B, wat moet je doen?' – speciaal ontwikkeld voor laaggeletterden.
- Stripverhalen met uitleg over het [bloedonderzoek bij zwangeren](#)
- [Zwangerschap en kraamperiode](#)- culturele aspecten om als huisarts rekening mee te houden
- [Folders](#) met uitleg over TBC beschikbaar in verschillende talen (KNCV Tuberculosefonds)
- [Overzicht bestaande materialen tuberculose](#)
- Rapport [Assessing the burden of key infectious diseases affecting migrant populations in the EU/EEA](#) (ECDC 2014)

- [Landenlijst TBC](#) (april 2017), deze lijst geeft advies ten aanzien van BCG vaccinatie voor kinderen 0-12 jaar, binnenkomstscreening en vervolgscreening van immigranten en ten aanzien van reizigers. Ook zijn resistentie gegevens (MDR) en HIV gegevens toegevoegd.
- [LCI-Richtlijn Tuberculose](#) (update februari 2017)
- Informatie Tuberculose [Website huisarts-migrant](#)
- Artikel '[Tuberculose bij asielzoekers in Nederland](#)' in het [Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde](#) (maart 2016)
- Rapport '[Tuberculosis WHO Global Tuberculosis Report 2016](#)'
- WHO Factsheet [Tuberculose global facts](#) (2016)
- Surveillancerapport [Tuberculose in Nederland 2015](#) (KNCV Tuberculosefonds)
- [LCI-richtlijn Malaria](#) (update mei 2014)
- Informatie Malaria [Website Huisarts-Migrant](#)
- Rapport '[World Malaria Report 2016](#)'
- [Factsheet Malaria](#) (WHO) april 2017
- [Overzicht bestaande materialen Malaria](#)
- Factsheet [Eritrese vluchtelingen](#)
- Informatie Hepatitis B [Website huisarts-migrant](#)
- [Website hepatitisinfo](#)
- NHG standaard '[Virushepatitis en andere leveraandoeningen](#)'
- [Website hcv richtsnoer](#)
- [LCI-Richtlijn Hepatitis B](#) (update augustus 2015)
- Toolkit [Hepatitis B-risicogroepen](#)
- Beleid professionals [hepatitis B-risicogroepen](#)
- [Overzicht bestaande materialen hepatitis B](#)
- Brochure [Screening op virale hepatitis B en C](#). De brochure is beschikbaar in 42 talen.
- [Pre-test Discussion checklist](#). Een checklist die gebruikt kan worden bij het aanbieden van screeningstest, beschikbaar in vijf talen.
- NVP <https://www.parasitologie.nl/medische-parasitologie>
- NVP [Parasieten factsheets](#): Humaan, algemene informatie over parasitaire infecties, diagnostiek en behandeling van parasitaire infecties
- [Huisarts-migrant](#), informatie over (tropische) infectieziekten
- Instructiefolder voor behandeling met zalf '[Ik heb schurft, wat betekent dit?](#)'
- Instructiefolder voor behandeling met tabletten '[Ik heb schurft, wat betekent dit?](#)'
- [Toolkit over schurft \(scabiës\) en de bestrijding ervan](#) (RIVM).
- [Overzicht bestaande materialen scabiës](#)
- LCI-richtlijn [Scabiës](#) (herzien januari 2017)
- Bijlage I [Behandeling scabies van de patiënt en/of de behandelgroep met een scabicide middel](#)
- Bijlage II [Hygiënevoorschriften inclusief wassen en luchten](#)
- Informatie Leishmaniasis Website [huisarts-migrant](#)
- [Louse-borne relapsing fever](#) (17 november 2015)
- LCI-richtlijn [vlektyphus](#)

- Rapport '[Assessing the burden of of key infectious diseases affecting migrant populations in the EU/EEA](#)' (ECDC, 2014), gedetailleerde informatie over specifieke infectieziekten onder migranten.
- [LCI richtlijnen](#)
- [Huisarts-migrant, tropische infectieziekten](#)
- [Instructiefolder voor behandeling met zalf 'Ik heb schurft, wat betekent dit?](#)
- [Instructiefolder voor behandeling met tabletten 'Ik heb schurft, wat betekent dit?](#)
- Folders over [vaccinaties binnen het RVP](#) in diverse talen.
- [Website RIVM en LCI-richtlijnen](#)
- [Overzicht vaccinatieschema's](#)
- E-learning [Achtergronden Rijksvaccinatieprogramma](#)

Geestelijke gezondheid

- Ajdukovic, D. & Bakic., H. (2016). "Protocol with procedures, tools for rapid assessment and provision of psychological first aid and MHPSS", deliverable 5.1 of the European Refugees-Human Movement and Advisory Network-project, 1 – 25.
- American Psychiatric Association (2013). Diagnostic and statistical manual of mental disorders, (5th ed.). Washington, DC: Author.
- Bala, J., Mooren, T., & Kramer, S. (2014). Cultural competence in the treatment of political refugees based on system approaches. *Clinical Neuropsychiatry*, 11, 32-39.
- Berry, J.W. (1997). Immigration, acculturation, and adaptation *Applied Psychology*, 46(1), 5-34
- Betancourt, T. S., Borisova, I., Williams, T. P., Meyers-Okhi, S. E., Rubin-Smith, J. E., Annan, J., & Kort, B. A. (2013). Research review: psychosocial adjustment and mental health in former child soldiers - a systemic review of the literature and recommendations for future research. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 54, 17-36.
- Bolten, Jürgen. (2007). Interkulturelle Kompetenz. Thüringen: Landeszentrale für politische Bildung Thüringen.
- Burnett, A., & Peel, M. (2001). What brings asylum seekers to the United Kingdom? *British Medical Journal*, 322, 485-488.
- Charlson F. J., Flaxman A, Ferrari AJ, Vos T, Steel Z., Whitford HA. Post-traumatic stress disorder and major depression in conflict-affected populations: an epidemiological model and predictor analysis. *Global Mental Health* (2016), 3, e4, page 1 of 11. doi:10.1017/gmh.2015.26
- Esses, V. M., Medianu, S. & Lawson, A. S. (2013). Uncertainty, threat, and the role of the media in promoting the dehumanization of immigrants and refugees. *The Society for the Psychological Study of Social Issues*, 3, 518-536.
- Fazel, M., Wheeler, J., & Danesh, J. (2005). Prevalence of serious mental disorder in 7000 refugees resettled in Western countries: a systematic review. *Lancet*, 365, 1309-1314.
- Feinstein, David. 2012. Acupoint stimulation in treating psychological disorders: Evidence of efficacy. *Review of General Psychology*, 16, 364-380. doi:10.1037/a0028602
- Freudenberger, H. J. (1974). "Staff burnout". *Journal of Social Issues*, 30, 159–165.
- Gallo, Fred P. (2008). *Handbuch der Energetischen Psychotherapie*. 3 ed. Kirchzarten: VAK.
- Gerritsen, A. A. M., Bramsen, I., Devillé, W., Willigen, L. H. M., Hoven, J. E., & Ploeg, H. M. (2006). Physical and mental health of Afghan, Iranian and Somali asylum seekers and refugees living in the Netherlands. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 41, 18-26.
- Greenberg, Neil, James A. Carr, and Cliff H. Summers. (2002). "Causes and Consequences of Stress." *Integrative and Comparative Biology* 42 (3):508-516. doi: 10.1093/icb/42.3.508.
- Grinberg, León, and Rebeca Grinberg. (1990). *Psychoanalyse der Migration und des Exils*. München: Verl. Internationale Psychoanalyse.
- Hinton, D. E., Rivera, E. I., Hofmann, S. G., Barlow, D. H., & Otto, M. W. (2012). Adapting CBT for traumatized refugees and ethnic minority patients: examples from culturally adapted CBT (CA-CBT). *Transcultural Psychiatry*, 49, 340-365.
- Huether, Gerald. (1996). "The central adaptation syndrome: Psychosocial stress as a trigger for adaptive modifications of brain structure and brain function." *Progress in Neurobiology* 48 (6):569-612. doi: , accessed 20th July 2016
- Janoff-Bulman, R. (2010). *Shattered assumptions*. New York: Simon and Schuster.
- Kronsteiner, Ruth. (2009). "Migrationsprozess - Trauma - Gesundheit. Theoretische Grundlagen der psychosozialen Unterstützung von MigrantInnen." In *Anthropologie der Migration. Theoretische Grundlagen und interdisziplinäre Aspekte*, edited by Maria Six-Hohenbalken and Jelena Tošić, 322-42. Wien: Facultas.
- Laban, C. J., Gernaat, H. B., Komproe, I. H., Schreuders, B. A., & De Jong, J. T. (2004). Impact of a long asylum procedure on the prevalence of psychiatric disorders in Iraqi asylum seekers in The Netherlands. *The Journal of Nervous and Mental Disease*, 192, 843- 851.
- Laban, C. K., Gernaat, H. B. P. E., Komproe, I. H., van der Tweel, I., & De Jong, J. T. V. M. (2005). Postmigration

living problems and common psychiatric disorders in Iraqi asylum seekers in the Netherlands. *Journal of Nervous & Mental Disease*, 193, 825-832.

Lustig, S. L., Kia-Keating, M., Grant Knight, W., Geltman, P., Ellis, H., Kinzie, J. D., Keane, T., & Saxe, G. N. (2004). Review of child and adolescent refugee mental health. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 43, 24-36.

Mann, C. M., & Fazil, Q. (2006). Mental illness in asylum seekers and refugees. *Primary Care Mental Health*, 4, 57-66.

Marquez, P.V. (2016). *Mental health among displaced people and refugees: Making the case for action at the World Bank Group*. Washington D.C.: World Bank Group.

Maslach, C. & Leiter, M.P. (1997). *The truth about burnout*. New York. Jossey-Bass.

Maslach, C., Jackson, S.E, & Leiter, M.P. (1996). *MBI: The Maslach Burnout Inventory: Manual*. Palo Alto: Consulting Psychologists Press.

McEwen, Bruce S., and Robert M. Sapolsky. (1995). "Stress and cognitive function." *Current Opinion in Neurobiology* 5 (2):205-216. doi: [http://dx.doi.org/10.1016/0959-4388\(95\)80028-X](http://dx.doi.org/10.1016/0959-4388(95)80028-X).

Mitchell, Jeffrey T., George S. Everly, and Joachim Müller-Lange. 2005. *Critical Incident Stress Management. Handbuch Einsatznachsorge. Psychosoziale Unterstützung nach der Mitchell-Methode*. 2 ed. Edewecht: Stumpf&Kossendey.

Mollica, R. F., Lopes Cardozo, B., Osofsky, H. J., Raphael, B., Ager, A., & Salama, P. (2004). Mental health in complex emergencies. *Lancet*, 364, 2058-2067.

Murray, K. E., Davidson, G. R., & Schweitzer, R. D. (2010). Review of refugee mental health interventions following resettlement: best practices and recommendations. *American Journal of Orthopsychiatry*, 80, 576-585.

Parkes, C. M., & Prigerson, H. G. (2013). *Bereavement: Studies of grief in adult life*. Routledge.

Reed, R. V., Fazel, M., Jones, L., Panter-Brick, C., & Stein, A. (2012). Mental health of displaced and refugee children resettled in low-income and middle-income countries: risk and protective factors. *Lancet*, 379, 250-265.

Roelofs, K., & Spinhoven, P. (2007). Trauma and medically unexplained symptoms. Towards an integration of cognitive and neuro-biological accounts. *Clinical Psychology Review*, 27, 798-820.

Rothe, E. M., Lewis, J., Castillo-Matos, H., Martinez, O., Busquets, R., & Martinez, I. (2002). Posttraumatic stress disorder among Cuban children and adolescents after release from a refugee camp. *Psychiatric Services*, 53, 970-976.

S.M. de la Rie & R. Jongendijk. *Richtlijnen voor traumagerichte behandeling*. In: R. Jongendijk, redactie (2014). *Levensverhalen en psychotrauma*. Uitgeverij Boom.

Schaufeli, W. B., & Taris, T. W. (2014). A critical review of the Job Demands-Resources Model: Implications for improving work and health. In *Bridging occupational, organizational and public health* (pp. 43-68). Springer Netherlands.

Shelley, L. (2010). *Human trafficking: A global perspective*. Cambridge University Press.

Slobodin, O., & de Jong, J. T. V. M. (2015). Family interventions in traumatized immigrants and refugees: a systemic review. *Transcultural Psychiatry*, 0, 1-20. doi: 10.1177/1363461515588855

Sluzki, C. E. (2001). "Psychologische Phasen der Migration und ihre Auswirkungen." In *Transkulturelle Psychiatrie: Konzepte für die Arbeit mit Menschen aus anderen Kulturen*, edited by T.H. Hegemann and R. Salman, 101-15. Bonn: Psychiatrie Verlag.

Thomas, S., Nafees, B., & Bhugra, D. (2004). 'I was running away from death'- the pre flight experiences of unaccompanied asylum seeking children in the UK. *Child: care, health and development*, 30, 113-122.

UNCHR Global Trends (19 June 2016). United Nations High Commissioner for Refugees. UNHCR: Switzerland.

World Health Organization, War Trauma Foundation and World Vision (2011). *Psychological first aid: Guide for field workers*. Geneva. http://www.who.int/mental_health/publications/guide_field_workers/en/. Accessed March 23, 2016.

Veerkracht en gezondheid van vluchtelingenkinderen

Ajdukovic, M. & Ajdukovic, D. (1993). Psychological well-being of refugee children. <i>Child Abuse and Neglect</i> , 17, 843-854.
Almqvist, C. & Broberg, A.G. (1999). Mental health and social adjustment in young refugee children 3 ½ years after their arrival in Sweden. <i>Journal of the American Academy of Child Psychiatry</i> , 38, 723-730.
Almqvist, C. & Hwang, S. (1999). Iranian refugees in Sweden: coping processes in children and their families. <i>Childhood: A Global Journal of Child Research</i> , 6, 167-188.
Angel, B., Hjern, A. & Ingleby, D. (2001). Effects of war and organized violence on children: a study of Bosnian refugees in Sweden. <i>American Journal of Orthopsychiatry</i> , 71, 4-15.
Arq Psychotrauma Expert Groep (2016). <i>Veerkracht en vertrouwen: de bouwstenen van psychosociale hulpverlening aan vluchtelingen</i> . Diemen: Arq.
Bean T. (2006). <i>Assessing the psychological distress and mental healthcare needs of unaccompanied refugee minors in the Netherlands</i> . (Academisch Proefschrift). Leiden: Universiteit Leiden.
Bean, T., Derluyn I., Eurelings-Bontekoe, E., Broekaert, E. & Spinhoven, P. (2007). Comparing psychological distress, traumatic stress reactions, and experiences of unaccompanied refugee minors with experiences of adolescents accompanied by parents. <i>J Nerv Ment Dis.</i> :288-97. DOI:10.1097/01.nmd.0000243751.49499.93.
Bean, T., Derluyn, I., Eurelings-Bontekoe, E., Broekaert, E. & Spinhoven, P. (2007). Comparing psychological distress, traumatic stress reactions, and experiences of unaccompanied refugee minors with experiences of adolescents accompanied by parents. <i>Journal of Nervous and Mental Disease</i> , 195, 288-297.
Bean, T.M., Eurelings-Bontekoe, E. & Spinhoven, P. (2007). Course and predictors of mental health of unaccompanied refugee minors in the Netherlands: one year follow- up. <i>Social Science & Medicine</i> , 64, 1204-1215.
Beer, R., Verlinden, E., Boer, F. & Lindauer, R. (2007). <i>Protocol classificatie en diagnostiek van kinderen en adolescenten met traumagerelateerde problematiek</i> . Duivendrecht: De Bascule, Academisch centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie.
Bloemen, E. & Tuk, B. (2010). <i>Alleenstaande minderjarige vreemdelingen, kwetsbaarheid en gezondheid</i> . Hoofdstuk uit: <i>In beeld; ex-ama's in Nederland</i> , uitgave Perspectief-project Utrecht (VluchtelingenWerk Midden-Nederland).
Bogic, M., Njoku, A. & Priebe, S. (2015). Long-term mental health of war-refugees: a systematic literature review. <i>BMC International Health and Human Rights</i> , 15, 29.
Bronstein, I. & Montgomery, P. (2011). Psychological Distress in Refugee Children: A Systematic Review. <i>Clin Child Fam Psychol Rev.</i> 44-56. DOI:10.1007/s10567-010-0081-0.
Bronstein, I. & Montgomery, P. (2011). Psychological distress in refugee children: a systematic review. <i>Clinical Child and Family Psychology Review</i> , 14, 44-56.
Bulk-Bunschoten, A.M, Bodegom, S., van, Reerink, J.D., Jong, P.C., de, Groot, C.J., de (2002). Weight and eight gain at 4 months (The Netherland 1998): influences of nutritional practices, socio-economic and ethnic factors, <i>Paediatric Perinatal Epidemiology</i> , 2002, 16: 361-369.
Centraal Bureau voor de Statistiek. CBS Statline. <i>Leefstijl, preventief onderzoek; geslacht en leeftijd; 2010-2013</i> . Beschikbaar via: http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=81175NED&D1=40-43&D2=a&D3=0-3&D4=0&D5=l&HDR=G4,T,G3&STB=G1,G2&VW=T .
Chang, J. & Rhee, B. (2008). Child abuse and neglect in Cambodian refugee families. Characteristics and implications for practice. <i>Child Welfare</i> , 87, 141-160.
Children and War Foundation (2005). <i>Children's Revised Impact of Event Scale. CRIES-13</i> . Derluyn, I., Mels, C. & Broekaert, E. (2009). Mental health problems in separated refugee adolescents. <i>Journal of Adolescent Health</i> , 44, 291-297.
De Haene, L., Montgomery, E., Dalgaard, N., Grietens, H. & Verschueren, K. (2013). Attachment

narratives in refugee children: inter-rater reliability and qualitative analysis in pilot findings from two-site study. <i>Journal of Traumatic Stress</i> , 26, 413-417.
De Haene, L., Rober, P., Adriaenssens, P. & Verschueren, K. (2012). Voices and directivity in family therapy with refugees. <i>Evolving ideas about dialogical refugee care. Family Process</i> , 51, 391-403.
Derluyn, I., Mels, C. & Broekaert, E. (2009). Mental health problems in separated refugee adolescents. <i>J Adolesc Health</i> . 291-7. DOI: 10.1016/j.jadohealth.2008.07.016.
Diehle, J., Opmeer, B.C., Boer, F., Mannarino, A.P. & Lindauer, R.J. (2015). Trauma-focused cognitive behavioral therapy or eye movement desensitization and reprocessing: what works in children with posttraumatic stress symptoms? A randomized controlled trial. <i>European Child & Adolescent Psychiatry</i> , 24(2), 227-223.
Dorselaer van S., Looze M. de, Vermeulen-Smit E., Roos S. de, Verdurmen J., Bogt T. ter & Vollebergh, W. HBSC 2009: Gezondheid, welzijn en opvoeding van jongeren in Nederland, Utrecht: Trimbos-instituut; 2010.
Dyregrov, A., Gupta, L., Gjestad, R. & Mukanohele, E. (2000). Trauma exposure and psychological reactions to genocide among Rwandan children. <i>Journal of Traumatic Stress</i> , 13, 3-21.
Ehnholt, K.A. & Yule, W. (2006). Practitioner review: assessment and treatment of refugee children and adolescents who have experienced war-related trauma. <i>Journal of Child Psychology and Psychiatry</i> , 47(12), 1197-1210.
El Taguri A., Besmar F., Abdel Monem A., Betimal I., Ricour C. & Rolland-Cachera M.F. Stunting is a major risk factor for overweight: results from national surveys in 5 Arab countries. <i>East Mediterranean Health Journal</i> . 2009; 15: 549-62.
Ellis, B.H., Miller, A.B., Abdi, S., Barret, C., Blood, E.A. & Betancourt, T.S. (2013). Multi-tier mental health program for refugee health. <i>Journal of Consulting and Clinical Psychology</i> , 81, 129-140.
Fazel, M., Reed, R., Panter-Breick, C. & Stein, A. (2012). Mental health of displaced and refugee children resettled in high-income countries: risk and protective factors. <i>Lancet</i> , 379, 266-282.
Fazel, M., Wheeler, J. & Danesh, J. (2005). Prevalence of serious mental disorder in 7000 refugees resettled in western countries: a systematic review. <i>Lancet</i> , 365, 1309-1314.
Feijen, L. (2009). The challenges of ensuring protection to unaccompanied and separated children in composite flows in Europe. <i>Refugee Survey Quarterly</i> , doi:10.1093/rsq/hdn049.
Fernando, C. & Ferrari, M. (2013). <i>Handbook of Resilience in Children of War</i> . Springer. GGD Nederland (2012). <i>Kindermishandeling bij asielzoekers in Nederland. Epidemiologisch onderzoek op basis van de gegevens van de medische opvang asielzoekers 2000-2008</i> . Utrecht: GGD Nederland.
GGD Nederland (2006). <i>Handleiding voor het gebruik van de SDQ binnen de jeugdgezondheidszorg</i> . Utrecht: GGD Nederland.
Goedhart A, Treffers F, Widenfelt van B. Vragen naar psychische problemen bij kinderen en adolescenten: de Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ). <i>Maandbl Geestelijke Volksgezondh</i> 2003; 58:1018-1035.
Goodman R. The Strengths and Difficulties Questionnaire: a research note. <i>J Child Psychol Psychiatry</i> 1997; 38(5):581-586.
Goodman, R. (1997). The strengths and difficulties questionnaire: a research note. <i>Journal of Child Psychology and Psychiatry</i> , 38(5), 581-586.
Goodman, R., Ford, T., Simmons, H., Gatward, R. & Meltzer, H. (2000). Using the Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) to screen for child psychiatric disorders in a community sample. <i>British Journal of Psychiatry</i> , 177(6), 534-539.
Groark, C., Sclare, I. & Raval, H. (2010). Understanding the experiences and emotional needs of unaccompanied asylum-seeking adolescents in the UK. <i>Clinical Child Psychology and Psychiatry</i> , 16(3), 412-442.
Heptinstall, E., Sethna, V. & Taylor, E. (2004). PTSD and depression in refugee children: associations with pre-migration trauma and post-migration stress. <i>European Child & Adolescent Psychiatry</i> , 13, 373-380.

Hildebrandt V.H., Chorus A.M.J. & Stubbe J.H. Trendrapport Bewegen en Gezondheid 2008/2009. Leiden: TNO; 2010.
Hjern, A. & Jeppson, O. (2005). Sociale steun adequater dan traumagerichte aanpak. Geestelijke gezondheidszorg voor vluchtelingenkinderen in ballingschap. Phaxx, 3&4.
Hodes, M., Jagdey, D., Chandra, N. & Cunniff, A. (2008). Risk and resilience for psychological distress amongst unaccompanied asylum seeking adolescents. <i>Journal of Child Psychology and Psychiatry</i> , 49, 723-732.
Hollander, A.C. (2013). Social inequalities in mental health and mortality among refugees and other immigrants to Sweden – Epidemiological studies of register data. <i>Global Health Action</i> , 6, 21059.
Huemer, J., Karnik, N.S., Voelkl-Kernstock, S., Granditsch, E., Dervic, K. Friedrich, M.H. & Steiner, H. (2009). Mental health issues in unaccompanied refugee minors. <i>Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health</i> . DOI: 10.1186/1753-2000-3-13.
Inter-Agency Standing Committee (2007). IASC Guidelines on Mental Health and Psychosocial Support in Emergency Settings. Geneva: IASC.
James, K. (2010). Domestic violence within refugees families: intersecting patriarchal culture and refugee experience. <i>Australian and New Zealand Journal of Family Therapy</i> , 31, 275-284.
Kane, J.C., Ventevogel, P., Spiegel, P., Bass, J.K., Ommeren, M. van & Tol, W.A. (2014). Mental, neurological, and substance use problems among refugees in primary health care: analysis of the Health Information System in 90 refugee camps. <i>BMC Medicine</i> , 12, 228.
Kia-Keating, M. & Ellis, B.H. (2007). Belonging and connection to school in resettlement: young refugees, school belonging, and psychosocial adjustment. <i>Clinical Child Psychology and Psychiatry</i> , 12, 29-43.
KNMG (2014). Kwaliteitsnorm tolkgebruik bij anderstaligen in de zorg. Utrecht: KNMG.
Kovacev, L. & Shute, R. (2004). Acculturation and social support in relation to psychosocial adjustment of adolescent refugees resettled in Australia. <i>International Journal of Behavioral Development</i> , 28(3), 259-267.
Looze, M., de, Dorsselaer, S. van, Roos, S., de, Verdurmen, J., Stevens, G., Gommans, R., Bon-Martens, M., van, Bogt, T., van, Vollebergh, W. (2014). Gezondheid, welzijn en opvoeding van jongeren in Nederland. HBSC 2013. Universiteit Utrecht: 2014.
M. van den Muijsenbergh & E. Oosterberg (2016). Zorg voor migranten, laaggeletterden en sociaal kwetsbaren in de huisartsenpraktijk. Utrecht, NHG/Pharos.
Mels, C., Derluyn, I., Broekaert, E. & Rosseel, Y. (2010). The psychological impact of forced displacement and related risk factors on Eastern Congolese adolescents by war. <i>Journal of Child Psychology and Psychiatry</i> , 51, 1096-1104.
Miller, K.E., Worthington, G.J., Muzurovic, J., Tipping, S. & Goldman, A. (2002). Bosnian refugees and the stressors of exile: a narrative study. <i>American Journal of Orthopsychiatry</i> , 72(3), 341-354.
Montgomery, E. (2008). Long-term effects of organized violence on young Middle Eastern refugees mental health. <i>Social Science & Medicine</i> , 67, 1596-1603.
Muijsenbergh, M.E.T.C. van den & Oosterberg, E.H. (2013). Patiënt gericht en cultureel competent; goede zorg voor allochtone patiënten vereist specifieke competenties. <i>Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde</i> , 157, A5612p.
Muris P, Meesters C, van den Berg F. The Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ): Further evidence for its reliability and validity in a community sample of Dutch children and adolescents. <i>European Child and Adolescent Psychiatry</i> 2003; 12: 1-8.
Naber, P. & Uozie, A. (2016). Match voor de toekomst?: Een verkennend onderzoek naar de bijdrage van maatjesprojecten aan de maatschappelijke participatie van jonge alleenstaande asielzoekers. Amsterdam.
Neuner, F., Catani, C., Ruf, M., Schauer, E., Schauer, M., Elbert, T. (2008). Narrative exposure therapy for the treatment of traumatized children and adolescents (KidNET): from neurocognitive theory to field intervention. <i>Child and Adolescent Psychiatric Clinics of North America</i> , 17(3), 641-664.

Nidos (2016, 19 december). Over Nidos Geraadpleegd van: http://www.nidos.nl/
Ní Raghallaigh, M. (2013). 'The Causes of Mistrust amongst Asylum Seekers and Refugees: Insights from Research with Unaccompanied Asylum-Seeking Minors Living in the Republic of Ireland.' In: <i>Journal of Refugee Studies</i> , Vol. 27, No. 1. Oxford University Press.
Oppedal, B & Idsoe, T. (2015). Personality and Social Psychology: The role of social support in the acculturation and mental health of unaccompanied minor asylum seekers. <i>Scandinavian Journal of Psychology</i> , 203-211 DOI: 10.1111/sjop.12194.
Oza-Frank R. & Cunningham S.A. The weight of US residence among immigrants: a systematic review. <i>Obesity Reviews: Journal of the International Association for the Study of Obesity</i> . 2010; 11: 271-280.
Pacione, L., Measham, T. & Rousseau, C. (2013). Refugee children: mental health and effective interventions. <i>Current Psychiatry Reports</i> , 2, 341.
Papageorgiou, V., Frangou-Garunovic, A., Iordanidou, R., Yule, W., Smith, P. & Vostanis, P. (2000). War trauma and psychopathology in Bosnian refugee children. <i>European Child and Adolescent Psychiatry</i> , 9, 84-90.
Pharos (2011). PROTECT. Herkenning en opsporing van slachtoffers van martelingen ten behoeve van zorg in Europese landen. Utrecht: Pharos.
Pharos (2016). 'Van ver gekomen...': Een verkenning naar het welzijn en de gezondheid van Eritrese vluchtelingen. Geraadpleegd van: http://www.pharos.nl/documents/doc/verkenning%20eritreers%20van%20ver%20gekomen...pdf
Pharos (2016). Kennissynthese gezondheid van nieuwkomende vluchtelingen en indicaties voor zorg, preventie en ondersteuning. Geraadpleegd van: http://www.pharos.nl/documents/doc/kennissynthese%20gezondheid%20van%20nieuwkomende%20vluchtelingen%20en%20indicaties%20voor%20zorg%20preventie%20en%20ondersteuning.pdf .
Pharos (2016). Kennissynthese Zorg, ondersteuning en preventie voor nieuwkomende vluchtelingen: Wat is er nodig? Utrecht: Pharos.
Platform Opnieuw Thuis & VNG/OTAV (2016, juni). Factsheet Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV'ers). Geraadpleegd van: https://vng.nl/files/vng/20160531-factsheet-amv.pdf .
Plysier, S. (2003). Kinderen met een tweede huid. Onthaal van kinderen op de vlucht. Antwerpen/Apeldoorn: Garant.
Renzaho A.M., Gibbons C., Swinburn B., Jolley D. & Burns C. Obesity and undernutrition in sub-Saharan African immigrant and refugee children in Victoria, Australia. <i>Asia Pacific. Journal of Clinical Nutrition</i> . 2006; 15: 482-490.
Rijksoverheid (2014). Leeswijzer Huisvestingswet 2014. https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2014/11/11/leeswijzer-huisvestingswet-2014
Rijksoverheid (2016, 14 december). Asielbeleid: Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv). Geraadpleegd van https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/inhoud/alleenstaande-minderjarige-vreemdelingen-amv .
Robjant, K. & Fazel, M. (2010). The emerging evidence for Narrative Exposure Therapy: a review. <i>Clinical Psychology Review</i> , 30(8), 1030-1039.
Rothe, E.M., Lewis, J., Castillo-Matos, H., Martinez, O., Busquets, R. & Martinez, I. (2002). Posttraumatic stress disorder among Cuban children and adolescents after release from a refugee camp. <i>Psychiatric Services</i> , 53, 970-976.
Rousseau, C., Drapeau, A. & Platt, R. (2004). Family environment and emotional and behavioural symptoms in adolescent Cambodian Refugees: influence of time, gender and acculturation. <i>Medicine, Conflict, and Survival</i> , 20, 151-165.
Ruf, M., Schauer, M., Neuner, F., Catani, C., Schauer, E. & Elbert, T. (2010). Narrative exposure therapy for 7- to 16-year-olds: a randomized controlled trial with traumatized refugee children. <i>Journal of Traumatic Stress</i> , 23(4):437-445.
Sack, W.H., Seeley, J.R. & Clarke, G.N. (1997). Does PTSD transcend cultural barriers? A study from the Khmer adolescent refugee project. <i>American Academy of Child and Adolescent Psychiatry</i> , 36, 49-54.

Saigh, P.A. (1991). The development of posttraumatic stress disorder following four types of traumatization. <i>Behaviour Research and Therapy</i> , 29, 213-216.
Schippers, M. (2015). Een interculturele pedagogische visie op de begeleiding van amv's. Presentatie Nidos, beschikbaar via www.nidos.nl .
Schippers, M.T. & van der Velden, M.M.C. <i>Tijdschrift Jeugdgezondheidszorg</i> (2016). 48: 107. DOI:10.1007/s12452-016-0077-3
Sociaal en Cultureel Planbureau (2011). Rapport vluchtelingengroepen in Nederland. Rijswijk: SCP.
Stellinga-Boelen A.A.M. Nutritional assessment of asylumseekers' children in The Netherlands. (Academisch Proefschrift). Groningen: Rijksuniversiteit Groningen; 2007.
Struik, A. (2010). Slapende honden? Wakker maken! Een stabilisatiemethode voor chronisch getraumatiseerde kinderen. Amsterdam: Pearson Benelux Medical.
Sujoldzic, A., Peternel, L., Kulenovic, T. & Terzic, R. (2006). Social determinants of health. A comparative study of Bosnian adolescents in different cultural contexts. <i>Collegium antropologicum</i> , 30, 703-711.
Summerfield, D. (2000). Childhood, war, refugeedom and trauma: three core questions for mental health professionals. <i>Journal of Transcultural Psychiatry</i> , 3, 417-433.
Tol, W.A., Jordans, M. J. D., Reis R., & de Jong, J. T. V. M. (2009). Ecological resilience: working with childrelated psychosocial resources in war-affected communities. In: D. Brom, R. Pat-Horenczyk & J. Ford (Eds.), <i>Treating Traumatized Children: Risk, Resilience, and Recovery</i> . London: Routledge.
Tuk (2016). Vluchtelingen, opvoeding en school. Nieuwkomers op School: Onderwijs als Startpunt voor een betere Toekomst. 59-64.
UNICEF (2016). Danger every step of the way. A harrowing journey to Europe for refugee and migrant children. Geneva: UNICEF.
Unterhitzberger, J., Eberle-Sejari, R., Rassenhofer, M., Sukale, T., Rosner, R. & Goldbeck, L. (2015). Trauma focused cognitive behavioral therapy with unaccompanied refugee minors: a case series. <i>BMC Psychiatry</i> , 15, 260.
Verlinden, E. & Lindauer, R.J.L. (2015). Trauma bij kinderen en adolescenten; screening, diagnostiek en behandeling. <i>Tijdschrift voor Psychiatrie</i> , 57, 912-916.
Vogels AGC, Crone MR, Hoekstra F, Reijneveld SA. Drie vragenlijsten voor het opsporen van psychosociale problemen bij kinderen van zeven tot twaalf jaar. 1-116. 2005. Leiden, TNO. Kwaliteit van leven.
Werner, E. E., & Smith, R. S. (1992). <i>Overcoming the Odds: High Risk Children from Birth to Adulthood</i> . New York: Cornell University Press.
Widenfelt van BM, Goedhart AW, Treffers PD, Goodman R. Dutch version of the Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ). <i>Eur Child Adolesc Psychiatry</i> 2003; 12(6):281-289.
Zorg, ondersteuning en preventie voor nieuwkomende vluchtelingen: Wat is er nodig? Zorg, ondersteuning en preventie voor nieuwkomende vluchtelingen: Wat is er nodig? Pharos 2016 http://www.pharos.nl/documents/doc/zorg%20ondersteuning%20en%20preventie%20voor%20nieuwkomende%20vluchtelingen%20wat%20is%20er%20nodig.pdf

Seksuele en reproductieve zorg

Exterkate M. Female genital mutilation in the Netherlands – Prevalence, incidence and determinants. Januari 2013.
Fredman S, Goldblatt B. Gender Equality and Human Rights. 2015. Discussion Paper. UN Women.
Goosen S, van Oostrum IEA, Essink-Bot M-L. Zwangerschapsuitkomsten en zorgbehoeften bij asielzoeksters. Ned Tijdschr Geneesk. 2010;154:A2318. 2010.
Goosen S. A safe and healthy future? Epidemiological studies on the health of asylum seekers and refugees in the Netherlands. 2014, Universiteit van Amsterdam.
Hummeling T, Lagro-Janssen T. Huisarts kan meer doen bij vrouwenbesnijdenis. Medisch Contact. Januari 2015.
Inter-agency Working Group on Reproductive Health in Crises. Inter-agency Field Manual on Reproductive Health in Humanitarian Settings. 2010. Revision for Field Review ed.
Keygnaert I, Aurore G. 2015. What the eye does not see: a critical interpretive synthesis of European Union policies addressing sexual violence in vulnerable migrants. Reproductive Health Matters 23 (46):45-55. doi: 10.1016/j.rhm.2015.11.002.
Pharos Expertisecentrum Gezondheidsverschillen. Kennissynthese gezondheid van nieuwkomende vluchtelingen en indicaties voor zorg, preventie en ondersteuning. Januari 2016.
Pharos Expertisecentrum Gezondheidsverschillen. Zorg, ondersteuning en preventie voor nieuwkomende vluchtelingen: Wat is er nodig? Maart 2016.
Rutgers Kenniscentrum seksualiteit. Praten over relaties en (seksuele) gezondheid Een verkenning onder Syrische vluchtelingen in Nederland. Februari 2017.
Rutgers Kenniscentrum seksualiteit. Sexual and reproductive health and rights of people on the move. Mt bulletin of NVTG. 2016.
Rutgers Kenniscentrum seksualiteit. Wat werkt? Conferentie Seksuele Gezondheid Asielzoekers en Statushouders. Januari 2017.
UNICEF. Female genital mutilation/cutting: A global concern. Februari 2016.
World Health Organization. Guidelines for medico-legal care for victims of sexual violence. 2013.
World Health Organization. Violence against women. Intimate partner and sexual violence against women. Fact sheet N°239. Updated January 2016. http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/en/ , accessed 20th July 2016

Chronische ziekten en gezondheidsbevordering

Arnold M, Razum, Coebergh JW. Cancer risk diversity in non-western migrants to Europe: An overview of the literature. Eur J Cancer [Internet]. Elsevier Ltd; 2010 Sep; 46(14):2647-59.

Bakker L, Dagevos J, Engbersen. The importance of resources and security in the socio-economic integration of refugees. A study on the impact of length of stay in asylum accommodation and residence status on socio-economic integration for the four largest refugee groups in the Netherlands. Journal of International Migration and Integration, 2013.

Doocy S, Lyles E, Robertson T, Akhu-Zaheya L, Oweis A, Burnham G. Prevalence and care-seeking for chronic diseases among Syrian refugees in Jordan. BMC public health. 2015 Oct 31;15(1):1097.

Goossen S. A safe and healthy future? Epidemiological studies on the health of asylum seekers and refugees in the Netherlands. 2014, Universiteit van Amsterdam.

Modesti PA, Agostoni P, Agyemang C. Cardiovascular risk assessment in low-resource settings: a consensus document of the European Society of Hypertension Working Group on Hypertension and Cardiovascular Risk in Low Resource Settings. J Hypertens. 2014 May; 32(5):951-60.

Muijsenbergh M, Oosterberg E. Zorg voor laaggeletterden, migranten en sociaal kwetsbaren in de huisartsenpraktijk. Pharos/NHG Utrecht, 2016.

Pharos Expertisecentrum Gezondheidsverschillen. Kennissynthese gezondheid van nieuwkomende vluchtelingen en indicaties voor zorg, preventie en ondersteuning. Januari 2016.

Pharos Expertisecentrum Gezondheidsverschillen. Syrische nieuwkomers in de gemeente Ervaringen van gezinnen met opvang, zorg en opvoeding. Juni 2016.

Pharos Expertisecentrum Gezondheidsverschillen. Zorg, ondersteuning en preventie voor nieuwkomende vluchtelingen: Wat is er nodig? Maart 2016.

Rijpkema M. Onzichtbare pijn bij migranten: hoe kan de huisarts helpen? Pharos, Universiteit Twente, oktober 2013.

Van den Muijsenbergh METC, Oosterberg EH. Patiëntgericht- én cultureel competent. Goede zorg voor allochtone patiënten vereist specifieke competenties. Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde. 2015; 157: A5612.

Vandenheede H, Deboosere P, Stirbu I, Agyemang CO, Harding S, Juel K, Rafnsson SB, Regidor E, Rey G, Rosato M, Mackenbach JP, Kunst AE. Migrant mortality from diabetes mellitus across Europe: the importance of socio-economic change. Eur J Epidemiol. 2012 Feb; 27 (2): 109-17.

Lokale oplossingen en verwijsmogelijkheden, ondersteuning van GGD en GGZ in Amsterdam

de Jong, I., Bakens, J., & Slot, J (2016). Vluchtelingenmonitor, voorjaar 2016, Gemeente Amsterdam.
de Jong, I., Bakens, J., Slot, J. & van der Boom, Wijnand (2016). Vluchtelingenmonitor, najaar 2016, Gemeente Amsterdam.
Gemeente Amsterdam (2017). Brochure: Amsterdamse Aanpak Statushouders, versneld naar werk, opleiding of participatie
Gemeente amsterdam, website: https://www.amsterdam.nl/immigratie/vluchtelingen/
Gemeente Amsterdam. Routekaart, Vestiging statushouders in Amsterdam.
Gemeente Amsterdam. Sociale kaart amsterdam. Website: https://www.socialekaart.amsterdam.nl
GGD Amsterdam, website: http://www.ggd.amsterdam.nl/beleid-onderzoek/nieuwsbrief/virtuele-map/artikelen-oktober-1/vluchtelingen/
GGD Amsterdam. Consultatie, screening en zorgtoeleiding. Website: http://www.ggd.amsterdam.nl/huisartsen/consultatie-screeni/
NOA B.V. Brochure assessment voor vluchtelingen.
Vluchtelingenwerk, website: https://www.vluchtelingenwerk.nl/wat-wij-doen/begeleiding-bij-werk-integratie/integratie-lees-hoe-we-vluchtelingen-begeleiden